

AŽ JE VAŠE SPRAVEDLNOST VĚTŠÍ NEŽ SPRAVEDLNOST TĚCH NEJSRAVEDLIVĚJŠÍCH - II.

Bratři a sestry, přátelé, vzácní hosté,
přeji Vám všem milost a pokoj Boží ve jménu našeho Pána Ježíše Krista!

V dnešním slovu se znovu vracíme k blahoslavenstvím. Pokud chcete zjistit, co všechno blahoslavenství znamená a jak se projevuje, podívejte se do knihy Žalmů a Přísloví. Budete překvapeni, co všechno a v jakém množství tam objevíte.

My dnes opět vycházíme z Matoušova evangelia 5. kapitoly, verše 7-20:

Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.

Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.

Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.

Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Blaze vám, když vás budou tupit a pronásledovat a lživě mluvit proti vám všechno zlé kvůli mně. Radujte se a jásejte, protože máte hojnou odměnu v nebesích; stejně pronásledovali i proroky, kteří byli před vámi.

Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.

Vy jste světlo světa. Nemůže zůstat skryto město ležící na hoře. A když rozsvítí lampu, nestaví ji pod nádobu, ale na svícen; a svítí všem v domě. Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.

Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. Amen, pravím vám, : Dokud nepomine nebe a země, nepomine ani jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane.

Kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího; kdo by však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým.

Nebot' pravím vám: Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.

Připomínám, že tím klíčovým veršem z celé pasáže (tedy té o blahoslavenstvích i textu navazujícím) je verš, který říká: „...***Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského...***“

Minule jsme končili velice stručně milosrdenstvím, proto se dnes k němu chci ještě na chvíli vrátit.

BLAZE MILOSRDNÝM, NEBOŤ ONI DOJDOU MILOSRDENSTVÍ.

- *Jakými pravidly se řídí svět a prostředí, v němž žijeme? Je to skutečně milosrdenství? Jak to vidíte?*

Svět, alespoň podle mé zkušenosti, obvykle uplatňuje pravidlo silnějšího, vlivnějšího, drzejšího, ukřičenějšího, agresivnějšího. Současná filosofie mnohých lidí říká, že si „**věci musíš urvat nebo vyřvat**“ bez ohledu na druhé. Je to filosofie naprosté bezohlednosti a bezskrupulóznosti. Mnozí se řídí heslem: „**Po nás potopa**“.

I když si to málokdy uvědomujeme, **jsme ovlivněni darwinovským „přírozeným výběrem“** – a rozumíme mu **jako „nároku toho silnějšího“**. Tato filosofie vychází z Nietzscheho, který požadavek milosrdenství považuje „...za projev slabosti a jeden z pilířů otrocké morálky...“

Nevím, jak pro vás, ale pro mě není hrdinou ten, kdo zašlapal do země druhé, nýbrž ten, kdo se nad druhým naopak slitoval.

- *Jak se podle Vás hmatatelně projevuje milosrdenství?*

Možná si vybavíme slova Ježíše, který cituje starozákonního Ozeáše, když říká: „**Milosrdenství chci a ne oběti.**“ (Mt 9:12) Být milosrdný znamená být vůči druhým soucitný.

- *Mimochodem, vybavíte si ještě hlavní kritéria krále, jimiž bude při konečném zúčtování poměřovat náš život (jak se o tom píše u Matouše ve 25. kapitole a nedáváno jsme o tom hovořili)?*

Z toho „konečného zúčtování“ vyjdou dobře ti, kteří projevili milosrdenství vůči lidem. Tedy ti, kteří **naplňovali potřeby druhých proto, že je viděli a proto, že měli s druhými soucit**: nasýtili hladové, napojili žíznící, oblékli nahé, ubytovali pocestné, navštěvovali nemocné a vězněné.

Milosrdenství projevuje i ten, kdo poučuje neznalé, radí bezradným, utěšuje zarmoucené, napomíná ty, kteří se vydali na scestí, odpouští provinilcům trpělivě snáší křivdy a přimlouvá se za druhé.

Skutečné milosrdenství nehledí na vlastní nepohodlí ani na vlastní náklady či ztráty. Skutečné milosrdenství **nečeká na pochvalu či odměnu, je nezištné**. A přesto dojde odměny a uznání od lidí i samotného Boha.

- *Vybavíte si, kdy se Vám naposledy dostalo od druhých milosrdenství a jak se konkrétně projevilo?*

Mně osobně se milosrdenství dostává od druhých v jistém smyslu neustále a v nejrůznějších podobách. Někdo mě něčím nečekaně obdaruje, nezištně mi pomůže. Nedávno jsem o něčem jednal v zájmu širší rodiny a jednání dopadlo nad mé očekávání. Ten člověk, s nímž jsem jednal, projevil velkorysost. A i tu považuji za projev milosrdenství...

S Jitkou jsme navíc i včera **zažili lahodnou chuť milosrdenství**. Jeli jsme na setkání s jedním mladým manželským párem, kterému budeme nejspíš předávat naši malou svěřenkyni Petrušku. Setkání se uskutečnilo v Rakovníku. Nedaleko od tohoto města máme přátele. **Když jsme je telefonicky požádali o zázemí, bylo to pro ně něco naprosto samozřejmého**. Nechali nás u sebe odpočinout po cestě, nakrmili nás, věnovali nám svůj čas a péči, a na cestu domů nás ještě obdarovali.

Být zahrnován milosrdenstvím mě zároveň inspiruje k tomu, abych se sám vůči druhým milosrdným stával.

To, co je na milosrdenství možná nejzajímavější, je skutečnost, že na něj **nemusíš čekat, ale můžeš mu vyjít naproti** tím, že sám milosrdenství začneš vůči druhým uplatňovat.

BLAZE TĚM, KDO MAJÍ ČISTÉ SRDCE, NEBOŤ ONI UZŘÍ BOHA.

Než začneme společně uvažovat o „čistém srdci“, pokusme si rychle vybavit, v jakých dalších souvislostech Písmo o lidském srdci hovoří.

Srdce je popsáno jako: ryzí, chvějící se, troufalé, neobřezané, zatvrzelé, zlé, toužící, radostné, ustrašené, sevřené, nejúskočnější.

- *Co tedy podle Vás symbolizuje srdce člověka?*

Dnes se často srdce považuje za studnici lidských citů a emocí. Ale dříve bylo srdce vnímáno jako centrum vůle a rozumu. V podstatě vyjadřovalo **charakter člověka, jeho pravou povahu nebo podstatu**. Tedy to, kým jsme, jak uvažujeme a jednáme. (Možná nám dojde, že náš skutečný charakter se mnohdy projeví ve spontánní reakci.)

Pojďme si SPOLEČNĚ ŘÍCT A ZAZNAMENAT, co by mělo být obsahem čistého srdce – co by v něm mělo být?

A pojďme si SPOLEČNĚ ŘÍCT A ZAZNAMENAT, co na naše srdce z vnějšku negativně působí?

(Viz obrázek s ilustrací toho, co jsme společně vytvořili.)

Srdce je místo, kde přebývá Bůh – tedy pokud mu to umožníme. To nám připomínají Augustin i Komenský.

Bůh je uvnitř nás víc, než jsme my sami v sobě. Čeká na nás, až se s ním setkáme, objevíme v něm zdroj svého života a necháme ten zdroj plně působit ve svém životě.

- *Kdo je tedy podle Vás ten, kdo má čisté srdce?*

Jestli tomu dobře rozumím, tak je to **ten, kdo v sobě objevil ten čistý Boží zdroj života**. Kdo nechal své srdce proměnit (obřezat) Bohem, může vidět svět Božíma očima. Jak vidíš svět, tedy záleží hlavně na tom, jaký jsi. A dá se to vyjádřit i obráceně: to, co vidíme, ovlivňuje naši existenci, naši víru i naše jednání.

Není to tedy tak, že nějak musíš „makat na svém srdci“, trápit ho, dokonale ho očistit a „vytunit“, abys jednoho dne, možná, když to dobře dopadne, „uzřel Boha“.

Nech své srdce Bohem proměnit. Objev skutečnou hlubinu svého srdce, to místo, kde na tebe Bůh čeká. V tom okamžiku uzříš Boha.

Ještě jednou: **pokud jsme pevně zakotveni v Bohu, začneme vidět věci tak, jak je vidí On**. A co vidí Bůh? **Vidí svůj obraz, otisk v tom, co stvořil**. Vidí nás jako svůj obraz.

Právě proto budou lidé, kteří mají čisté srdce, vidět Boha a jeho působení na sobě, kolem sebe, ale i v druhých lidech.

Vidět věci jako Bůh také znamená začít mít naději pro druhé tam, kde už ji jiní dávno nemají. Znamená to neztrácet naději pro sebe samého. Znamená to **mít s druhými myšlenky o dobru a pokoji stejně, jako je má Bůh s námi**.

Ámen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 7.5. 2023)